

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT
SEKRETARIA / SEKRETARIJAT / SECRETARIAT

Priština, 27. juna 2012. god.
Br. ref.: RK261/12

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI130/10

Podnosilac

Cyma Agović

**Ocena ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda Kosova,
ASC-09-0045, od 8. marta 2010. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija
Iliriana Islami, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Cyma Agović sa prebivalištem u Peći.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Žalbena veće), ASC-09-0045 od 8. marta 2010. god., koja je podnosiocu zahteva uručena 22. marta 2010. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar predmeta koji je podnet 28. decembra 2010. god. Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) je ocena ustavnosti presude Žalbenog veća ASC-09-0045 od 8. marta 2010. god.
4. Podnosilac zahteva tvrdi da gorenavedena odluka krši njena prava zagantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), tačnije čl. 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine], 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], 51. [Zdravstvena i socijalna zaštita], 54. [Sudska zaštita prava], kao i člana 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata].

Pravni osnov

5. Član 113. stav 7. Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (br. 03/L-121) (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak u Sudu

6. Podnosilac zahteva je 28. decembra 2010. god. podnela zahtev Sudu.
7. Predsednik je 14. februara 2011. god, odlukom br. GJR. 130/10, imenovao sudiju Kadrija Kryeziua za sudiju izvestioca. Predsednik je istoga dana, odlukom br. KSH. 130/10 imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Ivan Čukalović i Iliriana Islami.
8. Sud je 27. januara 2011. god. obavestio Posebnu komoru Vrhovnog suda Kosova i Kosovsku agenciju za privatizaciju.
9. 18. juna 2012. god. Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je radila u vešeraju hotela Rugova od 1978. do 1999. god.
11. Uprava hotela Rugova u Peći je 3. septembra 2003. god. sastavila listu kvalifikovanih radnika koji imaju pravo na 20% sredstava od privatizacije društvenih preduzeća i ista je prosleđena Kosovskoj povereničkoj agenciji (u daljem tekstu: KPA) za dalje postupanje. Podnosilac zahteva je bila na toj listi.
12. KPA je 7, 8, 10. i 11. maja 2008. god. objavila konačnu listu radnika koji imaju pravo na 20% sredstava od privatizacije navedenog preduzeća i naglasila da je poslednji rok za žalbu 2. jun 2008. god. Podnosilac zahteva nije bila na toj listi.

13. Podnosilac zahteva se je 6. maja 2009. god. žalila sudskom veću Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Sudsko veće) jer podnosilac zahteva nije bila na listi koju je sastavila KPA.
14. Sudsko veće je 9. jula 2009. god. odbilo žalbu podnosioca zahteva pozivajući se na član 10. stav 6. tačku a) Uredbe UNMIK-a br. 2003/03 o promeni prava na korišćenje nepokretne imovine u društvenoj svojini (u daljem tekstu: Uredba UNMIK-a br. 2003/13) jer je rok za podnošenje žalbi bio istekao, tj. 2. jun 2008. god. (Rešenje SCEL-08-003-0102).
15. Podnosilac zahteva je 12. avgusta 2009. god. uložila žalbu Žalbenom veću kojim je tražila poništenje rešenja sudskog veća SCEL-08-003-0102 i povraćaj u pređašnje stanje jer je podnosilac zahteva bila u bolnici u periodima 4. do 14. aprila 2008. god., od 28. do 28. maja 2009. god., kao i 29. maja, u vreme kada je trebalo uložiti žalbu na konačnu listu KPA.
16. Žalbeno veće je 8. marta 2010. god. odbilo žalbu podnosioca zahteva i potvrdilo rešenje Sudskog veća (presuda ASC-09-0045). Žalbeno veće je naglasilo da je rešenje sudskog veća SCEL-08-003-0102 bilo pravično jer je podnosilac zahteva uložila žalbu na konačnu listu KPA u Posebnoj komori Vrhovnog suda nakon isteka roka za žalbu. Predlog podnosioca zahteva za povraćaj u pređašnje stanje je takođe odbijen jer je predlog za povraćaj u pređašnje stanje, prema članu 118. Zakona o parničnom postupku (Službeni list SFRJ, br. 4/77-1478, 36/90-1182, 69/82-1596), trebao biti podnet u roku od petnaest dana, računajući od dana kad je prestao razlog koji je prouzrokovao propuštanje, odnosno do 3. septembra 2008. god.
17. Podnosilac zahteva je 12. avgusta 2010. god. poslala dopis predsedavajućem misije EULEX-a u kojem je tražila da se još jednom preispita presuda žalbenog veća, ASC-09-0045, koja prema njoj nije pravična.
18. Predsedavajući misije EULEX-a je odgovorio 30. septembra 2010. god. na dopis, naglašavajući da EULEX nema mandat niti ovlašćenja da preispituje odluke sudskih organa. Međutim pošto je podnosilac zahteva iznela pitanje povodom korektnosti i pravičnosti osoblja EULEX-a, predsedavajući misije EULEX-a je žalbu od 30. septembra 2010. god. uputio Veću za razmatranje ljudskih prava.
19. Veće za razmatranje ljudskih prava je 8. decembra 2010. god. oglasilo žalbu podnosioca zahteva neosnovanom jer Veće za razmatranje ljudskih prava na osnovu člana 25. stava 1. Poslovnika o radu Veća za razmatranje ljudskih prava nema ovlašćenja da razmatra pravne postupke koji su se odvijali u kosovskim sudovima.

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva tvrdi da su joj presudom Žalbenog veća ASC-09-0045 od 16. marta 2010. god. prekršena ustavom zagarantovana prava jer je podnosiocu zahteva onemogućeno pravo na dobijanje 20% sredstava od privatizacije preduzeća u kojem je radila više od 20 godina i zato što Žalbeno veće tokom odlučivanja o slučaju nije uzelo u obzir njeno zdravstveno stanje u kojem je bila tokom vremena kada je trebalo uložiti žalbu na konačnu listu KPA.

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Sud primećuje da, kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

22. Vezano sa tim Sud se poziva na član 49. Zakona u kome je propisano:

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog“.

23. Iz dokumenata priloženih u zahtevu se primećuje da zahtev nije podnet u zakonskom roku shodno članu 49. Zakona jer je podnosilac zahteva presudu Žalbenog veća ASC-09-0045 od 8. marta 2010. god. primila 22. marta 2010. god. Sud takođe primećuje da je podnosilac zahteva 28. decembra 2010. god. podnela zahtev Ustavnom sudu.

24. Osim navedenog podnosilac zahteva je poslala dopis predsedavajućem misije EULEX-a 30. septembra 2010. god. i 8. decembra 2010. god., Veće za razmatranje ljudskih prava je oglasilo žalbu podnosioca zahteva neosnovanom. Vezano sa tim Sud želi da naglasi svoj zaključak iz slučaja KI 64/11 od 14. februara 2012. god. u kojem je naveo: *„dopis koji je poslat predsedniku misije EULEX-a nije zakonom propisano pravno sredstvo i nema potencijal da utiče na presudu Vrhovnog suda“* (vidi slučaj br. KI 64/11, Feti Gashi, ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, rev. br. 184/2008 od 27. januara 2009. god., rešenje o neprihvatljivosti od 3. marta 2011. god.).

25. Takođe, u saglasnosti sa sudskom praksom Evropskog suda, podnosioci zahteva su samo obavezani da iscrpe pravne lekove koji su im na raspolaganju u teoriji i u praksi u odgovarajuće vreme, znači sredstva koja su im pristupačna, koja obezbeđuju zadovoljenje u pogledu njihovih žalbi i koja imaju opravdane izgleda za uspeh (presuda Velike komore Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdović protiv Italije, zahtev br. 56581/00 od 1. marta 2006. god., pasus 46).

26. Dakle, Sud zaključuje da zahtev nije podnet u zakonskom roku propisanom članom 49. Zakona.

27. Sud se takođe poziva na pravilo 36. Poslovnika o radu Suda u kome stoji:

„1. Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan“.

28. Pre svega, podnosilac zahteva nije podnela žalbu Sudskom veću u zakonskom roku.

29. U stvari, Žalbeno veće je zaključilo da podnosilac zahteva nije uložila žalbu u zakonskom roku propisanom članom 10. stavom 6. Uredbe UNMIKA 2003/13 i članom 118. Zakona o parničnom postupku (Službeni list SFRJ br. 4/77-1478, 36/80-1182, 69/82-1596).

30. Načelo supsidijarnosti zahteva da podnosilac zahteva iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku kako bi se sprečilo kršenje Ustava, ili ukoliko postoji, da ispravi kršenje osnovnog prava. Znači, podnosilac zahteva nepreduzimanjem određenog proceduralnog koraka u redovnim sudovima, shodno

propisanim rokovima, u stvari sam snosi odgovornost zašto je njegov slučaj oglašen neprihvatljivim pošto će se razumeti kao odricanje prava na dalje osporavanje kršenja.

31. Sud takođe smatra da prosta sumnja u perspektivu predmeta nije dovoljna da podnosioca zahteva oslobodi obaveze podnošenja žalbe nadležnim organima (vidi Whiteside protiv Ujedinjenog Kraljevstva, odluka od 7. marta 1994. god., zahtev br. 20357/92 DR 76, str. 80).
32. Dodatno, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama (zakonitost) koje je navodno počinila Posebna komora Vrhovnog suda, osim ukoliko su i kada su te greške mogle prekršiti Ustavom zaštićena prava i slobode (ustavnost). Tako da u konkretnom slučaju Sud ne treba delovati kao četvrtostepeni sud prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. Dužnost i obaveza redovnih sudova je da tumače i primene određena pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).
33. Konačno, Sud samo može razmotriti da li su dokazi predstavljeni na takav način kao i da li su postupci uopšteno, gledano u celini, vođeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pošteno suđenje (vidi između ostalog, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).
34. Štaviše, podnosilac zahteva prosto osporava da li je Posebna komora Vrhovnog suda u potpunosti primenila zakon na snazi i ne slaže se sa činjeničnim nalazima sudova u vezi sa njenim slučajem.
35. U stvari, podnosilac zahteva nije utemeljila svoje navode na ustavnim osnovama i nije predstavila nijedan dokaz da su joj javni organi prekršili prava i slobode. Stoga, Ustavni sud ne može doći do zaključka da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravični ili arbitrarni (vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).
36. U stvari podnosilac zahteva osim izražavanja nezadovoljstva presudom Žalbenog veća ASC-09-0045 od 8. marta 2010. god. nije na ubedljiv način argumentovao zašto presuda „nije bila pravična i nepristrasna“ i na koji način je ona tretirana kao nejednaka ili koja je faza postupka bila protivustavna.
37. Iz ovoga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv iz razloga podnošenja zahteva van roka, čak i da je zahtev bio u roku, zahtev je očigledno neosnovan u saglasnosti sa pravilom 36. stavom 1. tačkom c) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

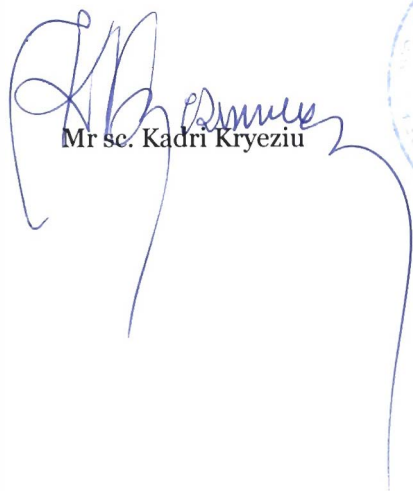
Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 49. Zakona, i pravilom 36. stavom 1. tačkom c i pravilom 56. stavom 2. Poslovnika o radu, 18. juna 2012. god., je jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Predsednik Ustavnog suda

Mr sc. Kadri Kryeziu

Prof. dr Enver Hasani